

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.3.24.
COM(2010)124 végleges

2008/0002 (COD)

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK**

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

a Tanácsnak az új élelmiszerekről, az 1331/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 258/97/EK rendelet és az 1852/2001 bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására vonatkozó álláspontjáról

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK**

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

a Tanácsnak az új élelmiszerekről, az 1331/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 258/97/EK rendelet és az 1852/2001 bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására vonatkozó álláspontjáról

1. ELŐZMÉNYEK

A javaslat Európai Parlamenthez, illetve Tanácshoz történő továbbításának időpontja [2008. január 14.]
(COM(2007)872 végleges – 2008/0002 COD dokumentum):

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményének kelete: [2008. május 29.]

Az Európai Parlament (első olvasatban elfogadott) véleményének kelete: [2009. március 25.]

A módosított javaslat továbbításának időpontja: [*...]

A Tanács álláspontja elfogadásának időpontja: [2010. március 15.]

- * A javaslatnak az Európai Parlament általi első olvasata idején a Tanácsban bekövetkezett fejleményekre tekintettel a Bizottság nem tartotta szükségesnek, hogy elkészítse a javaslat felülvizsgált változatát, hanem az Európai Parlamentnek 2009. szeptember 11-én továbbított SP(2009)3060 számú dokumentumban fejtette ki véleményét a Parlament módosításairól.

2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

1. Az új élelmiszerek engedélyezését és használatát a 258/97/EK tanácsi rendelet 1997-ben történt elfogadása óta szabályozzák az EU szintjén. A rendelettervezet célja, hogy aktualizálja és pontosítsa az új élelmiszerek engedélyezésére és forgalomba hozatalára vonatkozó szabályozási keretet, mindeközben szavatolja az élelmiszerbiztonságot, a közegészség és a fogyasztói érdekek védelmét, valamint a belső piac működését. A rendelet hatályon kívül helyezi a 258/97/EK tanácsi rendeletet és az 1852/2001/EK bizottsági rendeletet.
2. A javaslat az egységes engedélyezési eljárást létrehozó 1331/2008/EK rendeletnek megfelelően az engedélyezési eljárás ésszerűsítésére és uniós szintű központosítására törekszik. Sajátos engedélyezési eljárást dolgoz ki a

harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek számára, valamint tisztázza az új élelmiszerek, ezen belül az élelmiszerekre ható új technológiák fogalommeghatározását.

3. Eltörli a felhasználási engedélyek meghosszabbítására vonatkozó jelenlegi eljárást, és a kérelmezőhöz kötött engedélyeket általános engedélyekkel váltja fel, kivéve olyan esetekben, amikor az innovatív élelmiszertermékeknek adatvédelmet biztosítanak.

3. ÉSZREVÉTELEK A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁHOZ

3.1. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A Tanács álláspontja tükrözi a bizottsági javaslat vizsgálatának eredményét, továbbá figyelembe veszi az Európai Parlament által megszavazott módosításokat.

A Bizottság a Tanács által a javaslattal kapcsolatban előterjesztett valamennyi módosítást elfogadta, kivéve a klónozott állatok (első generációs) utódainak felvételét a javaslat alkalmazási körébe, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés hatálybalépését követően benyújtott néhány módosítást.

3.2. A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁVAL ELŐTERJESZTETT FŐ MÓDOSÍTÁSOK

A Tanács álláspontja számos olyan módosítást tartalmaz, amelyet az Európai Parlament az első olvasat során elfogadott, valamint a Bizottság is támogatott.

a) A rendelet célkitűzései

A Tanács álláspontja (1. cikk, valamint az (1) és (2) preambulumbekkezdés) az Európai Parlament módosításai alapján a környezetvédelemre és az állatok jólétére is kiterjesztette a rendelet célkitűzéseinek körét. Ezek a célkitűzések összhangban állnak más, már aktualizált sajátos élelmiszerügyi jogszabályokkal, amelyeket a Bizottság is támogat.

b) Harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek

A Bizottság javaslata olyan egyszerűsített eljárást vázolt felt, amelynek alapjául valamely érdekelt fél bejelentése szolgál, mielőtt a bizonyítottan régóta biztonságosan használt, harmadik országokból származó hagyományos élelmiszereket forgalomba hoznák az Európai Unió piacán.

A Tanács ezt az eljárást elvetette, mivel azt szeretné, ha az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság tudományos véleményt készítené, és a tagállamokkal is konzultálnának a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerek EU piacán történő forgalomba hozatalának engedélyezéséről. A Tanács végül azonban jóváhagyott egy sajátos eljárást (11. cikk (3) bekezdés és 11. cikk (5) bekezdés), amelynek rövidebb az átfutási ideje (18 hónap helyett 9 hónap). A Bizottság ezt a kompromisszumot elfogadhatónak tartja.

c) Nanotechnológiák

A nanotechnológiákat illetően az Európai Parlament sürgette a nanoanyagok jogi meghatározásának és e termékek kötelező címkézésének bevezetését.

A címkézéssel kapcsolatban a Tanács úgy véli, hogy a címkézésre vonatkozó szabályokat adott esetben eseti elbírálás alapján az engedélyben kellene meghatározni.

A Tanács álláspontja (a 3. cikk (2) bekezdés a) pontjának iv. alpontja és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontja) rendelkezik a „mesterséges nanoanyagok” meghatározásáról, valamint az ilyen nanoanyagokat tartalmazó összes élelmiszer-összetevő szisztematikus értékeléséről és forgalomba hozatalát megelőző engedélyezéséről.

A Bizottság elfogadhatónak találja ezeket a módosításokat.

d) Állatklónozás

A klónozással kapcsolatban a Tanács és az Európai Parlament álláspontja jelentősen eltér. Az Európai Parlament módosításai azt támogatják, hogy a klónokból és utódaikból származó termékeket vegyék ki az alkalmazási körből, továbbá tiltsák meg a klónokból és utódaikból származó termékek felhasználását, vagy áthidaló megoldásként vezessenek be moratóriumot, amíg hatályba nem lép a vonatkozó jogi aktus. Az alkalmazási körből való kizárás eredményeként a klónozásra vonatkozó jogszabály elfogadásáig olyan helyzet alakulna ki, amelyben az új élelmiszerekre vonatkozó jelenlegi rendelet hatályon kívül helyezése után nem lenne hatályos harmonizált uniós jogszabály.

A Tanács úgy véli, hogy a klónozás kérdésének különböző szempontjait a klónozásra vonatkozó külön jogszabályban lenne kívánatos rendezni. A Tanács egyetért azonban azzal, hogy az új élelmiszerekről szóló rendeletnek hatályban kellene maradnia, hogy mindaddig szabályozza a klónozott állatokból származó élelmiszereket, amíg hatályba nem lép a külön jogszabály. Ezenkívül a Tanács egyhangúlag jóváhagyta, hogy a klónozott állatok utódainak első generációjából származó élelmiszereket felvegyék az új élelmiszerek fogalommeghatározásába, ami azt vonja maga után, hogy az ilyen élelmiszerek fogalomba hozatala előtt arra engedélyt kell kérni.

A Tanács álláspontja (24. cikk (2) bekezdés) továbbá arra kötelezi a Bizottságot, hogy készítsen jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a klónozott állatokból és utódaikból származó új élelmiszerek valamennyi szempontjáról, és adott esetben új jogszabályra tegyen javaslatot.

A Bizottság nem támogatja a klónozott állatok utódaiból származó élelmiszerek felvételét az alkalmazási körbe, ezért nem ért egyet a Tanács álláspontjával (3. cikk (2) bekezdés b) pont). A Bizottság álláspontja szerint az új állattenyésztési technikákkal, például klónozással

előállított élelmiszerek tekintetében a jelenleg is fennálló jogi helyzetet kellene fenntartani, az említett jelentést pedig az év végéig kellene elkészíteni.

Az új élelmiszerek jelenlegi, felülvizsgált fogalommeghatározásába minden olyan élelmiszer (többek között a hús és a tej is) beletartozik, amelyet új állattenyésztési technikákkal (például klónozással) kitenyésztett állatokból nyertek, a hagyományos tenyésztési technikákkal (azaz a 258/97/EK rendelet hatálybalépése előtt már alkalmazott technikákkal) tenyésztett állatokból származó élelmiszerek azonban nem.

A Bizottság úgy véli, hogy a klónozott állatok utódaiból származó élelmiszereknek az alkalmazási körbe történő felvételét semmi nem indokolja, mivel ezeket hagyományos állattenyésztési technikákkal hozzák létre, a klónozott állatok utódaiból származó élelmiszerek esetében a forgalomba hozatal előtti engedélyeztetés kötelezővé tétele ezért nem állna arányban a rendelet célkitűzéseivel, különösen az élelmiszerbiztonság vonatkozásában, és nem lenne összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel. Ezenkívül egy ilyen rendelkezés az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaival sem lenne összhangban.

e) Adatvédelem

Az élelmiszeripari innováció ösztönzése érdekében a Bizottság javaslata lehetőséget biztosít az újonnan kidolgozott tudományos bizonyítékok és szellemi tulajdont képező adatok védelmére. A Tanács álláspontja az adatvédelemre való jogosultság feltételeinek meghatározásával, valamint a kérelmezőkhöz kötődő, öt évig érvényes engedély biztosításával támogatja és megerősíti ezen intézkedéseket (16. cikk (1) bekezdés és 16. cikk (4) bekezdés). A Bizottság támogatja ezeket a módosításokat.

f) A Lisszaboni Szerződésnek megfelelő kiigazítás

A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően a Tanács kiigazította álláspontját, hogy tekintetbe vegye az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. és 291. cikkét.

A 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának i–iv. alpontjában az új élelmiszerek alkategóriáira, a c) pontban a „mesterséges nanoanyagokra”, valamint a d) és e) pontban a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerekre vonatkozóan megállapított fogalommeghatározások pontosítására szolgáló további kritériumok elfogadása végrehajtási aktusok formájában történne. A Bizottság úgy véli, hogy az említett kritériumok meghatározása a rendelet nem alapvető fontosságú rendelkezéseinek kiegészítését célzó olyan intézkedés, amelyet felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal kellene elfogadni.

A „mesterséges nanoanyagok” fogalommeghatározásának a tudományos és műszaki fejlődéshez, valamint a nemzetközi szinten elfogadott fogalommeghatározásokhoz történő hozzáigazítását illetően a Bizottság úgy véli: abból a tényből, hogy a Tanács álláspontjának első olvasatában

nincs olyan rendelkezés, amely lehetővé tenné a fogalommeghatározásnak a műszaki fejlődés követése érdekében történő felülvizsgálatát, az következik, hogy az említett felülvizsgálatnak a rendes jogalkotási eljárással kell történnie. Ez megakadályozná, hogy a fogalommeghatározás mindig a tudomány legjobb aktuális állapotát tükrözze, és hátrányos következményekkel járna az élelmiszeripar területén az innovációra nézve. Az említett hozzáigazítás a rendelet nem alapvető fontosságú rendelkezéseit hivatott módosítani, és felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal kellene elfogadni¹.

A fenti okok miatt a Bizottság ellenzi a Tanács álláspontjának fent említett rendelkezéseit.

A Bizottság jelenlegi formájában nem tartja elfogadhatónak a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítő szakaszában folytatott szakértői konzultációra vonatkozó (36) preambulumbekendést. A Bizottság az EUMSZ. 290. cikkére vonatkozó 2009. december 9-i közleményében politikai kötelezettségvállalást tett a tagállamok nemzeti hatóságai szakértőivel való rendszeres konzultációra, azokat az eseteket kivéve, amikor az előkészítő munka nem igényel semmilyen új szakvéleményt. Mivel azonban a Szerződés nem rendelkezik szakértői csoportokról, azok nem tölthetnek be hivatalos intézményi szerepet. Ezért alap-jogiaktusokba nem illeszthetők be olyan rendelkezések, amelyek a szakértőknek a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésébe történő bevonására vonatkoznak.

Végül pedig a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok esetében a kifogás benyújtására rendelkezésre álló időtartam hosszát illetően a Bizottság úgy véli, hogy a Tanács nem indokolta meg kellőképpen a három hónapos határidőt. A Bizottság ragaszkodik a két hónapos határidőhöz (ami további egy hónappal meghosszabbítható), és nem támogatja a Tanács e módosítását.

A Bizottság mindazonáltal támogatja az alábbi intézkedések végrehajtási jogi aktusok formájában történő kiigazítását:

- az „új élelmiszer” minősítés odaítélésére szolgáló eljárás (4. cikk (4) bekezdés);
- határozatok arról, hogy bizonyos élelmiszer típusok beletartoznak-e az alkalmazási körbe (5. cikk);
- a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszereknek a 11. cikk (5) bekezdésében szereplő jegyzékének aktualizálása;
- a harmadik országokból származó hagyományos élelmiszerekre vonatkozó eljárás végrehajtása részletes szabályainak elfogadása (11. cikk (7) bekezdés);

¹ A Bizottság nyilatkozata a Tanács 2010. március 15-i ülésén.

- adatvédelem esetén a 16. cikk (5) bekezdésében szereplő uniós jegyzék aktualizálása az ötéves adatvédelmi időszak lejárata előtt;
- végrehajtási intézkedések elfogadása a közvélemény tájékoztatása érdekében (17. cikk);
- a függőben lévő kérelmekre vonatkozó átmeneti intézkedések elfogadása a 27. cikk (2) bekezdésének megfelelően;
- az engedélyezett új élelmiszereknek a 28. cikk (8) bekezdésében szereplő uniós jegyzékének aktualizálása.

4. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság a Tanács által a javaslattal kapcsolatban előterjesztett valamennyi módosítást elfogadta, kivéve a klónozott állatok (első generációs) utódainak felvételét a javaslat alkalmazási körébe, valamint több, komitológiával kapcsolatos rendelkezésnek a Lisszaboni Szerződéshez történő hozzáigazítására tett javaslatot. A Bizottság ezért nem támogatja a Tanács álláspontját.

MELLÉKLET

A Bizottság nyilatkozata

A Tanács 2009. júniusi politikai megállapodásában úgy ítélte meg, hogy a mesterséges nanoanyagok fogalommeghatározásának a tudományos és műszaki fejlődéshez, valamint a nemzetközi szinten később elfogadott fogalommeghatározásokhoz való igazítását az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elvégezni. A Tanács jelenlegi, az első olvasat során elfogadott álláspontjában e fogalommeghatározás kiigazítása az azt pontosító további kritériumok elfogadására korlátozódik.

Először is, ez a módosítás azt sugallja, hogy magának a fogalommeghatározásnak bármilyen kiigazítása kizárólag a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően lehetséges. A Bizottság ellenzi ezt a korlátozást, mivel az megakadályozná, hogy a fogalommeghatározás mindig a tudomány legjobb aktuális állapotát tükrözze, és hátrányos következményekkel járna az élelmiszeripar területén az innovációra nézve.

A Bizottság ellenzi ezenkívül azt is, hogy a fogalommeghatározások pontosítását szolgáló további kritériumokat az EUMSZ. 291. cikke szerinti végrehajtási aktusokkal fogadják el. A Bizottság úgy véli, hogy az ilyen kritériumok elfogadása a rendelet nem alapvető rendelkezéseinek kiegészítését jelenti, és ezért azokat az EUMSZ. 290. cikke szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal kellene elfogadni. Ez érvényes a 3. cikk (2) bekezdése a) pontjának i–iv. alpontjában foglalt, az új élelmiszerek alkategóriáira vonatkozó, a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában foglalt, a mesterséges nanoanyagokra vonatkozó, valamint a 3. cikk (2) bekezdésének d) és e) pontjában foglalt, a harmadik országból származó hagyományos élelmiszerekre vonatkozó fogalommeghatározásokra.